

...és én mégis írni akarok, de nem megy, vagy most talán mégis, mert elkezdtem, úgy méregettem egész délután ezt a felcsapott fedelű komputert, mint súlyemelő a lábainál heverő szörnyeteg, bár sose került volna a szemem elé, mindegy, most már nekiláttam, van néhány bosszankodni való, gondolatmenetem viszont nincsen, nem is lesz ebben a melegben, se baj, majd csapongani fogok, mivel is kezdjem –

kormánypárti vagyok –
a tisztelt olvasó, ha akad ilyen, most felkapja a fejét, meg kell éreznie az elszántságot, mely ilyen mondatot présel ki az ajkaim közül, 1956. november 4. óta folyamatosan ellenzéki szerepben tündökölt, meg tréhány öltözködés, tükör előtti vigyorem és szörendem is ellenzéki volt, hogyan születhetett meg akkor bennem, vénségemre ez a mondat? – talán megszerettem Horn Gyulát? –

nem, semmi ilyesmi nem történt, amikor Horn Gyulát eltervezte az Ég, más szándéka volt vele, mint hogy én szeressem –

talán a kormány programja tetszik nekem? – egy fenét tetszik, amikor a kormány megtervezte programját, más szándéka volt vele, mint hogy tessék, csakis arra alkalmas, hogy ne tessék, ha valami tetszik benne, akkor az tetszik, hogy ilyen kevéssé számít a tetszésre –

amikor kísérletképpen kimondtam a mondatot, hogy „Kormánypárti vagyok”, ösztönösen körülnéztem az üres szobában, érezve, hogy e mondat felvállalásához összes ellenzéki beidegzettségem mozgósítanom kell, hiszen minden valamirevaló liberális, urbánus szellemiségű, demokratikus tollforgató lelki szükségletének tekint, hogy naponta vagy hetente – attól függően, hogy napi- vagy hetilapba ír – alaposan ellássa a szociálliberális kormány baját, és ezt örvendetesnek is mondhatnám, ha a kollégák buzgalmában nem fedezném fel a régi pártállami készséget: úgy kiabálnak most, ahogy hajdan hallgattak, konformistán, kollektíve, a jövőbelátás igénye nélkül, mint birka a karámban, élvezve a velük együtt mekegő (régebben: hallgató) birkatársaik testének melegét –

ha nem volna ilyen hőség, most fáradtságot nem kímélve kipécéznék húsz-harminc cikket az utolsó hetek termésének javából –

egyelőre csak egyet pécézek ki (meleg van), Kovács Zoltánét, aki régebben nemegyszer adta tanújelét annak, hogy az agyműködés nem összeegyeztethetetlen az irodalmi igényű politikai publicisztikával, hát szóval ez a Kovács Zoltán az ES július 7-i számában úgy véli, hogy a kormány az Alkotmánybíróság döntése után

azért akarja a kieső megtakarítást másutt bevasalni, mert „csontig le akarja verni az ellenzékét”, mert nem akar „levegőt hagyni a másíknak”, mert nem bírja elképzelni, hogy „a másík marhának, ott szemben” szintén lehet ebben-abbán igaz, egyszóval Kovács Zoltán azt hiszi, hogy a kormány kivagyiságból nyúzza a népet, és az ellenzék megalázása céljából vállalja a népszerűtlen intézkedéseket és ráadásul még az ő megrendítő erejű korbacéluléseit is –

mondhatnám neki, hogy ezt a pénzt a kormány az államcsőd elkerülése végett szeretné összekaparni, mire ő jó néhány szakemberhez csatlakozva kétségbe vonhatná, hogy az államcsőd csak így kerülhető el, ez lehet vitatéma, de azt kizárólag kriplik képzelhetik (továbbá Kovács Zoltán), hogy egy kormányt vagy minisztert csak az ellenzék megalázásának és talán még a népszerűtlenségnek a vágya motiválja –

amiről eszembe jut, hogy láttam a tévében Szabó Ivánt, aki azon panaszkodott, hogy ez a kormány lehetetlen helyzetet hoz az utódaira (feltételezem, hogy – amilyen jó humorérzéke van – a saját pártjára utalt), ez az állítás is nagyon tetszetős, a kormány meghozza a népszerűtlen intézkedéseket (amelyek elől Szabó Iván a döntő pillanatban kitért) magára vonzza a népharagot, elvégzi a piszkos munkát, szörnyű kitalálás ez a következő kormánnyal szemben, Szabó Iván úgy háborog, hogy bajsa felkúszik a homlokára, ki érti ezt? –

meleg van, tovább lapozok az ES-ben, hagyjuk a politikát, a Kékharisnya vallomásaira bukkanok, elégedetlen dörzsölöm a kezem, Esterházy rekordot javított, sikerült neki kábé három flekken mintegy húsz mai író megdicsérnie, valóságos szekértábor, itt is van testmeleg, megpróbálok – sikertelenül – elképzelni, hogy a megdicsőültek bármelyike bármikor, bármilyen nyilvános összefüggésben kritikái megjegyzést kockáztat meg a Kékharisnya bármilyen művével kapcsolatban. Dérczy Péter például, aki nem szerepel az említett felsorolásban, ugyancsak az ES idézett számába beleírja Nadas Péternek az Egy nő hátlapján olvasható ítéletét, „Esterházy regényével a magyar irodalom egy nagy könyvvel lett gazdagabb, és végre nagykorú”, és ezt a feltehetően visszafogottnak szánt értékelést azzal a igényes elviségű érvel hitelesíti, hogy „Nadas

Meleg van...

Péter nem szokott összevissza írogatni”, ez általában véve igaz, de Esterházyról szóló megnyilatkozásai (és vice versa)

már régóta csupán két nemes férfiszív kölcsönös vonzalma csupán két nemes férfiszív kölcsönös értékelhetők, az új Esterházy-regényt Nadas feltehetően azért emeli olyan magasra, mert ez ledöntötte szerinte a szexuális tabukat, melyek Esterházy előtti irodalmunkat tizenhat éven aluliak számára konzerválták, én viszont úgy látom, hogy Esterházy a tabukat játszi stílus bravúrral döntögette, ami képtelenség, mert a tabudöntögetéshez szenvedély kell, indulat, gondolati elszántság, nem pedig kecs meg báj, mert ha kecs van és báj, akkor a tabudöntögetést voyeurként élvezzük, ami lealacsonyító, kis likakon át kukucskalunk szépen megvilágított szcénára, hasonlítsuk össze az Egy nő nagykorúságát mondjuk az Úvöltésével, és akkor nem is kell erről többet beszélni –

formai bravúr jellemzi az Esterházyt akkor is, amikor húsz szerzőjét magasztalja, parádésan váltogatja elismerő jelzőit, a felolvasó írókat a hallgatóságon keresztül dicséri meg, a kinyomtatottakat direktben, Konrád kissé rosszul jár, mert őt a közönsége csak „egyszerűen, érthetően, intelligensen”, hallgatja, Márton Lacit már „bonyolult”, „barokkban”, Mészölyt pedig „úgy, ahogy van”, ezekből a finom különbségtételekből tetszik ki a nagy stílusza, rosszat soha senkiről, a jót pedig árnyaltan adagolva, eltűnődöm, mit jelenthet az, hogy „Nemes Nagy Agnes- és Lengyel Balázs-elemekbe kukkantok bele, jó kis irodalom ez”, a belekukkantást nagyon is értem, a „jó” és a „kis” jelzők közt lappangó feszültséget még fel kell dolgoznom, de nincs rá időm, mert feltűnik a szekértáborra rontó „bokrosiáda”, és vége a kegyosztásnak –

meg kell vallanom, hogy kormánypártiként is egyetérték a Kékharisnyával abban, ahogy a „gazdasági intézkedések pontatlanságairól” beszél, az intézkedéseket szerintem is „félve és elkapkodva” hozták meg és a bajok gyökere csakugyan „nem a személyes honoráriumügyletben van”, hanem abban, hogy megfuladhatnak a rendszerváltozás tojásából nemrég kikelt magánkiadók, a könyv körül kialakuló polgári szféra, amely a liberális szemléletmódnak, ha épp nem a sanyarú pénzügyekre koncentrálnak, a szíve csücske –

a Kékharisnya ezt Bokrosék értelmiségellenességének tulajdonítja, amire még ebben a hőségben sem bólintok rá, pedig ez kevesebb energiát emésztene fel, mint egy tényszerű okfejtés az etatista reflexekről – a szupercentralizált megoldások hajszolása olyan mélyen gyökerezik közeli és távolabbi múltunkban, citoyenmentes hagyományainkban, hogy még az intellektuális orientációjú liberális politikát is áthatja, és áthatná sajnos akkor is, ha nem volna nyakunkon a kés –

ha a Pénzügyminisztérium szerény javaslatok kíséretében csak az összeget szabta volna meg, amelyet az egyes szakágazatoktól egy adott időpontra elvár, akkor mi magunk kényszerültünk volna rá, hogy a jövő csírának megóvásáért nyúzzunk le magunkról néhány börréteget, mert az intézkedések szükségességét a Kékharisnya sem vitatja –

majdnem minden jelentékenyebb értelmiségi elfogadja általában a Bokros-csomagot, csak speciális kifogásokat hangoztat, melyek közül a legnyomósabb, hogy az ő zsebébe is belenyúlnak, Esterházy – ismétlem – kivétel, egy a nagyon kevés közül, bírálatában ő visszautasíthatatlan költői képet használ, „Ha egy fát kivágunk, satöbbi”, ez a „satöbbi” az elképzelhető legélesebb ellenérv a megszorító intézkedések módszerével szemben, megvonhatjuk végszükségben szánktól a szilvafa termését, de nem fűrészelhetjük el magunk alatt a fát, a polgári társadalmat –

ha ezt visszhangozná a Publicisták Kórusa, akkor most nem ücsörögnék átkozott komputerménél, hanem zuhany alá menekülnének a melegben, de nem, a kórus olyan reformot követel, mely kisujjal sem ér bajaink egyik forrásvidékéhez és újragrgerjesztőjéhez, a kádári gondoskodó állam szociális vívmányaihoz, melyek persze boldogítóak volnának szerintem is, ha következő mélyeit el bírnánk viselni –

Ha változásra van szükség, akkor valamit meg kell változtatni” mondta vitáinkról Hegel 1778-ban, majd hozzáfűzte: „Ezt a kopár igazságot azért kell kimondani, mert a félelem, mely tette kényszerül, abban különbözik a bátorságtól, mely tenni akar, hogy azok az emberek, akiket az előbbi mozgat, pontosan érzik ugyan, és el is ismerik a változtatás szükségességét, de amikor neki kell látni, gyöngének mutatkoznak, és mindent meg akarnak tartani, amivel rendelkeznek...”, satöbbi, mondom én is keccesen, és abba hagyom – nagy a hőség – szinte a mondat közepén.